

Broszury edukacyjne dla turystów

Orla Percé - Bezpieczeństwo. Przygotowanie. Sprzęt

Całość Orlej Perci oznakowana jest na czerwono, w trudniejszych miejscach wyposażona jest w ciągi stałych stalowych ułatwień, takich jak łańcuchy, klanry i drabinki. Zwykle przejście Orlej Perci dzieli się na dwie lub trzy jednodniowe wycieczki, wykorzystując szlaki dojściowo-zejściowe.

Trasa przeznaczona jest dla najbardziej wprawnych i doświadczonych turystów - takie były założenia jej pomysłodawców już na początku XX wieku. W późniejszych latach coraz bardziej intensywny rozwój turystyki sprawił, że zatracono ten respekt i Orla Percé z trasy elitarnej zmieniła się w bardzo popularny szlak. Rezultatem tej zmiany jest tragiczna statystyka: od 1909 do 2014 roku na Orlej Perci (wraz ze szlakami dojściowymi i z odcinkiem Zawrat-Świnica) doszło do 122 wypadków śmiertelnych. Przyczyną wielu z nich jest niewystarczające przygotowanie (sprzętowe, kondycyjne bądź techniczne).

Najczęstsze przyczyny wypadków to: poślizgnięcia na płatach śniegu, mokrych lub zalodzonych skałach (59%), poślądzenia (26%), zasłabnięcia i zachorowania (9%), spadające kamienie (3%).

Niniejszy folder ma za zadanie promowanie właściwego przygotowania - technicznego i sprzętowego - do bardzo poważnego przedsięwzięcia turystycznego, jakim jest przejście Orlej Perci. Znajdziemy tu informacje o topografii i czasie przejścia, organizacji ruchu na szlaku, trudnościach na poszczególnych odcinkach, a także wskazówki dotyczące obycia z ekspozycją, techniką poruszania się wzdłuż sztucznych ułatwień, w terenie skalnym, na płatach śniegu itp.

Cena: 2 zł

Rysy, Przełęcz pod Chłopkiem. Bezpieczeństwo, przygotowanie, technika

Morskie Oko jest najczęściej odwiedzanym miejscem w Tatrach Polskich. Nic więc dziwnego, że wysokogórskie szlaki, które startują z tego kultowego jeziora, cieszą się dużą popularnością. Dwa najtrudniejsze z nich - na Rysy i na Przełęcz pod Chłopkiem - zasługują na miano jednych z najpoważniejszych turystycznych wypraw w tych górach ze względu na długość, różnicę wysokości oraz trudności techniczne. Dlatego też są naturalnym celem dla dobrze przygotowanego i doświadczonego turysty wysokogórskiego.

Niestety, magia morskoocznych olbrzymów, szczególnie najwyższych w Polsce Rysów, działa jak magnes i na tych szlakach można spotkać bardzo wielu turystów, którzy są zupełnie nieprzygotowani - sprzętowo, technicznie, kondycyjnie i merytorycznie - do podjęcia takiego wyzwania. W rezultacie szlak na Rysy od wielu lat dzierży niechlubną palmę pierwszeństwa pod względem liczby wypadków w okolicach Morskiego Oka. Celem powstania niniejszego folderu jest uświadomienie zagrożeń występujących na ścieżkach startujących z Czarnego Stawu pod Rysami w szeroko rozumianym sezonie letnim, a także przedstawienie zakresu umiejętności, które powinien posiadać udający się na nie turysta.

Cena: 3 zł

Burze. Profilaktyka, bezpieczeństwo, zasady postępowania

Prawdopodobieństwo, że turysta górski zostanie porażony piorunem na szlaku, jest stosunkowo niewielkie, ale jednak realne. Po pierwsze, burze w górach występują częściej niż na nizinach. Po drugie, ukształtowanie górskiego terenu sprawia, że jeśli burza zastanie turystów w miejscu znacznie wystającym ponad otoczenie - na przykład na szczytach czy graniach - to prawdopodobieństwo porażenia będzie znacznie większe.

W Tatrach odnotowuje się zwykle kilka przypadków porażień rocznie. Z reguły stanowią one nie więcej niż 1% wszystkich wypadków. Na przykład w latach 1989-2004 doszło do 23 przypadków porażień. Może to być zaskakujące, ale w tym okresie było ich więcej w Tatrach Zachodnich niż w Wysokich. Oto przykładowe dane statystyczne z Tatr Wysokich. W latach 1993-2012 w okolicach Morskiego Oka TOPR był wzywany do 2 porażień (przy liczbie 346 odnotowanych wypadków). Z kolei w okolicach Orlej Perci w latach 1995-2014 w kronikach Pogotowia zapisano 4 porażenia (liczba wypadków ogółem: 359). Większość związanych z burzami zdarzeń ma miejsce w lipcu i sierpniu oraz w czerwcu.

Ta broszura pomoże ocenić ryzyko nadejścia burzy, podjąć odpowiednie kroki w przypadku, gdy burza zastanie nas w górach, a także podpowie, jak udzielić pomocy osobie porażonej piorunem.

Cena: 3 zł

Broszury dostępne są w naszych punktach sprzedaży stacjonarnej (Informacja Turystyczna - przy rondzie kuźnickim, Centrum Edukacji Przyrodniczej - Chałubińskiego 42 a, budynek Wozowni - obok Dyrekcji TPN w Kuźnicach) oraz na stronie sklep.tpn.pl.

W serii ukazą się również:

- *Turystyka zimowa. Bezpieczeństwo, technika, sprzęt*
- *Skituring. Bezpieczeństwo, technika, sprzęt*
- *Lawiny. Sprzęt, profilaktyka, ratownictwo partnerskie*